

ЗВЕРНЕННЯ

**до вчителів, організаторів і керівників освіти,
батьків та всіх,
кому не байдуже майбутнє нашого краю!**

Науковцями Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника досліджується проблема впливу географічного середовища, ландшафтно-кліматичних умов на спосіб життя і діяльності, навчання, виховання і розвиток дітей, формування психології горян тощо.

Для оприлюднення та обговорення питань тематики зразка: *“Природа і людина”, “Гори і люди”, “Психологічні і світоглядні особливості жителів гір”, “Специфічні проблеми навчання, виховання і розвитку дітей в умовах гірського довкілля”, “Особливості роботи вчителів і вихователів в гірських регіонах”, “Збереження здоров’я і життя дітей у горах”, “Природоохоронна діяльність гірських шкіл”, “Гірська школа як осередок соціокультурного розвитку громади”* тощо, Прикарпатським національним університетом у 2006 р. започатковано видання наукового фахового журналу з педагогічних наук *“Гірська школа Українських Карпат”*.

Матеріали першого випуску журналу викликали інтерес не тільки в освітян і громадськості гірських регіонів краю, не тільки в науковців України, але й у дослідників даної тематики в США, Франції, Швейцарії, Австрії, Канаді, Аргентині та в інших країнах.

Так уже склалось в Україні впродовж багатьох десятиріч, що у навчально-виховній системі переоцінювався вплив соціальних факторів на формування людини й недооцінювалося природне довкілля.

Впливи природного середовища (гір, лісу, степу, клімату того чи іншого регіону тощо) й досі майже не враховуються в організації навчально-виховного процесу.

Окремі вчені, вчителі і вихователі позбирали те, що лежало на поверхні – звичаї, традиції, окремі етнічні особливості, й частково використовують їх у вихованні учнів. Та далеко не всі доклали зусиль і праці, щоб зануритись у джерела традицій, звичаїв, вірувань, світоглядних уявлень людей того чи іншого регіону. Якби

вони це зробили, то неодмінно дійшли б висновку, що все це – наслідок спілкування людини з природою, спосіб життя і господарювання, які обумовлені, насамперед, природними умовами.

І сьогодні ті, хто навчає та виховує дітей, дуже часто залишають поза увагою, а нерідко й самі не знають особливостей формуючого впливу сил природи на становлення і розвиток особистості дитини, учня, дорослої людини.

Глобалізаційні процеси, науково-технічний прогрес, масова культура все більше відмежовують людину від природи. Але ще не пізно. Треба об'єднати блага цивілізації та життєдайні можливості природи.

Автори проекту “Гірська школа” звертаються до всіх, кому не байдужі життя і розвиток дітей, їхнє майбутнє, майбутнє України:

- вивчати вплив природного середовища на розвиток дітей, їх навчання і виховання;
- вчителям і вихователям ширше використовувати потенційні можливості гірського середовища для підвищення ефективності навчально-виховного процесу;
- науковцям і дослідникам здобувати наукові знання, встановлювати закономірності формування особистості в специфічних умовах гір;
- батькам спільно зі школою залучати дітей до традиційних видів природокористування, лісонасаджень, заготівлі лікарських рослин, грибів, ягід, сінозаготівлі. Поглиблювати свідоме ставлення до раціонального й охоронного використання природних ресурсів.

У першому номері журналу “Гірська школа Українських Карпат” за 2006 рік уміщено *“Орієнтовну тематику дослідження проблем навчання, виховання і розвитку учнів гірських шкіл”*. Просимо ознайомитись із запропонованим і вибрати для спостережень, бесід, опитувань та інших доступних Вам методів науково-педагогічних досліджень якусь конкретну тему, вивчати її і співпрацювати з нами.

Редакційна Рада журналу звертається до всіх зацікавлених і має особливу надію на те, що на його сторінках оприлюднять свої міркування вчителі гірських шкіл, які не лише працюють у них, але самі є дітьми гір – тут народилися, вчилися, здобули професію і повернулися до рідних місць.

Чекаємо, що керівники органів освіти, методисти (районних і міських) – методкабінетів гірських районів і міст виступлять із узагальненим досвідом, ідеями, пропозиціями щодо підвищення ефективності навчально-виховного процесу в гірських школах.

Особлива надія на досвідчених організаторів освіти, які чимало десятиліть живуть і працюють у гірських школах.

Ураховуючи, що спрямування нашого видання – висвітлювати питання впливу гірського геопростору, ландшафтно-кліматичних умов, способу життя, діяльності й господарювання горян, їх виховних та культурно-історичних традицій, сучасних цивілізаційних процесів, демографічних змін тощо на розвиток і навчання дітей, роботу вчителів і шкіл, просимо в матеріалах до журналу загострювати увагу на цих питаннях.

Наш проект не етнічне дослідження, але тісно з ним пов'язане, тому що сам етнос формувався за певних етнографічних умов, які наклали на нього свій відбиток.

Запрошуємо до співпраці.